Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U003061

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-08-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бірюкова Ольга Володимирівна

2. Biriukova Olha Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-07-2018

Спеціальність за освітою: Соціальна робота

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Селекційна цінність та біологічні особливості вихідного матеріалу проса (Panicum miliaceum L.) в умовах східної частини Лісостепу України

2. Breeding Value and Biological Features of Millet (Panicum miliaceum L.) Starting Material in the Eastern Forest-Steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об’єкт дослідження: закономірності прояву морфологічних, біологічних і господарських ознак у колекційних зразків проса зернового та кормового напрямів використання, встановлення, на їх основі, селекційної цінності та біологічних особливостей зразків проса. Мета: встановити закономірності формування цінних господарських ознак та їх мінливість у зразків проса різних напрямів використання, структурувати колекційні зразки у різні типи колекцій та виділити джерела для створення сортів проса зернового та кормового напрямів використання в умовах східної частини Лісостепу України. Методи

дослідження: загальнонаукові, польові, лабораторні та математично-статистичні. Новизна: вирішено важливе наукове завдання з установлення селекційної цінності та біологічних особливостей колекційних зразків проса різних напрямів використання в умовах східної частини Лісостепу України і відрізняється від раніше відомих робіт комплексністю використання методів досліджень та структурованості колекційного матеріалу в різні типи колекцій. Уперше в умовах східної частини Лісостепу України визначено формування урожайності зеленої маси у колекційних зразків проса кормового напряму використання в нестабільних погодних умовах. Результати: Виділено цінні джерела зі стабільно високою урожайністю зеленої маси та показниками її якості. Установлено залежність цінних господарських ознак у зразків кормового напряму використання: позитивний достовірний зв'язок між урожайністю зеленої маси та тривалістю вегетаційного періоду (від r=0,23* до r=0,68*), висотою рослини (від r=0,06 до r=0,40*) і кількістю міжвузлів (від r=0,26* до r=0,60*), негативний достовірний між урожайністю зеленої маси та зерна (від r= -0,06 до r= -0,50*). Сформовано та зареєстровано робочу колекцію проса за напрямами використання (Свідоцтво № 247 від 27.10.2017 р.). Сформовано та зареєстровано в НЦГРРУ робочу колекцію проса за вмістом білка в зерні (Свідоцтво № 144 від 15.01.2013 р.). Ступінь впровадження: полягає у виділенні цінних джерел, які впроваджено в селекційний процес у провідні наукові установи: ННЦ «Інститут землеробства НААН», відділ селекції і насінництва круп'яних культур та Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, лабораторія селекції проса. Виділені зразки з контрастними морфо-біологічними характеристиками передано на кафедру селекції і насінництва Дніпровського державного аграрно-економічного університету, які залучені до використання в навчальній програмі з дисциплін «Селекція і насінництво окремих культур», «Спеціальне насінництво сільськогосподарських культур» і «Генетичні ресурси рослин». За співавторством здобувача створено два сорти проса: Сонечко слобідське (зернового напряму використання) та Богатирське (кормового напряму використання), які внесено до Державного реєстру сортів рослин України в 2016-2017 рр. і характеризуються підвищеними показниками урожайності зерна та зеленої маси, стійкістю до вилягання та осипання зерна. Сфера впровадження: наукові установи НААН, НАН і Мінагрополітики України, навчальні заклади, агроформування АПК України.

2. Object: Expression regularities of morphological, biological and economic features in collection accessions of grain and fodder millet; evaluation, on their basis, of the breeding value and biological characteristics of millet accessions. Objective: To establish the regularities of formation of valuable economic features and their variability in millet accessions used for different purposes, to structure collection accessions in collections of different types and to identify sources to create grain and fodder millet cultivars for the eastern forest-steppe of Ukraine. Methods: General scientific, field, laboratory and mathematical-statistical. Novelty: An important scientific problem of evaluation of the breeding value and biological features of collection accessions of millet used for different purposes in the eastern forest-steppe of Ukraine was resolved. The solution differs from the previously known works by comprehensiveness of the research methods used and by structuredness of the collection material in collections of different types. For the first time in the eastern forest-steppe of Ukraine, the green mass yield of the collection accessions of fodder millet was investigated under unstable weather conditions. Results: Valuable sources with stable high yields and quality of green mass were identified. Correlations of valuable economic features of fodder accessions were established: there were sign8ificant positive correlations between the green mass yield and the growing season length (r = 0.23* to r = 0.68*), the plant height (r = 0.06 to r = 0.40*) and the internode number (r = 0.26* to r = 0.60*); and a significant negative correlation between the green mass yield and the grain yield (r = -0.06 to r = -0.50*). A working collection of millet was compiled according to areas of use. It was registered with the NCPGRU (Certificate No. 247 dated October 27, 2017). A working collection of millet by protein content in grain was compiled and registered with the NCPGRU (Certificate No. 144 dated January 15, 2013). Degree of Implementation consists in identification of valuable sources involved in the breeding process at the leading research institutions: NSC "Institute of Agriculture of NAAS", Department of Groat Crop Breeding and Seed Production and the Plant Production Institute named after VYa Yuriev of NAAS, Laboratory of Millet Breeding. The accessions selected by contrasting morphological and biological characteristics were transferred to the Chair of Breeding and Seed Production of Dnipro State Agrarian and Economic University, where they are used

in the discipline curriculums "Breeding and Seed Production of Crops", "Specific Seed Production of Agricultural Crops" and "Plant Genetic Resources." The applicant is a co-author of two millet cultivars, Sonechko Slobidske (grain) and Bohatyrske (fodder), which were included in the State Register of Plant Varieties of Ukraine in 2016-2017 and are characterized by increased grain and green mass yields, lodging and grain shedding resistance. Scope of Implementation: Research institutions of NAAS, NAS and the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, educational establishments, agrarian enterprises of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобизєва Любов Никифорівна

2. Kobyzieva Liubov Nykyforivna

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Троценко Володимир Іванович

2. Trotsenko Volodymyr Ivanovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Олександра Олександрівна

2. Shevchenko Oleksandra Oleksandrivna

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Кириченко Віктор Васильович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Кириченко Віктор Васильович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.